

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
ANKARA

6 Aralık 2004

Enerji, bir çok yönüyle, ekonominin ve toplumsal yaşamın kilit sektörüdür.

Ülkemiz, dünya enerji yollarının kesişme noktasında bulunuyor. Yeraltı ve yerüstü enerji kaynakları tam olarak değerlendirilemiyor. Ülkemizde enerji pahalıdır; kaçak kullanım yaygındır ve bu sektör üretimden dağıtım ve son kullanıma kadar sağlıklı bir yönetim yapısına kavuşturulamamıştır.

Bu ortamda hükümet, nükleer santral yapımını yeniden ve çok hızlı bir biçimde gündeme getirmektedir. Sonuncusu 2000'de olmak üzere, daha önce üç kez ihaleye çıkılmasına karşın vazgeçilen nükleer santral yapılmasıyla ilgili gelişmelerin ayrıntılı bir biçimde incelenerek kamuoyunun aydınlatılması, büyük önem taşımaktadır.

Bu çerçevede:

1. Türkiye, su, kömür, rüzgar ve güneş başta olmak üzere enerji doğal kaynaklarının kullanım durumu nedir?

2. Ülkemizin, enerji üretim ve kullanımının gelecek yıllara yönelik öngörülere yapılmış mıdır ve bunlar ne ölçüde sağlıklıdır?

3. Diğer ülkeler, özellikle de kimi AB ülkeleri, yeni nükleer santral yapımından tamamıyla vazgeçmekte ve eldeki santralleri programlı bir biçimde kapatma yoluna gitmekteyken, Türkiye'nin nükleer enerjiye yönelmesinin:

a. Özellikle nükleer atık sorununun teknolojik olarak çözüme kavuşmamış olması; yani çevre sağlığı;

b. Nükleer santrallerin yapım masraflarının nasıl karşılanacağı; yani, ekonomik açıdan yapılabilirlik boyutları açıklık kazanmalıdır.

4. Ülkemiz nükleer teknolojide çağın gerisine düşmemelidir; bu amaçla neler yapılabilir?

Sorularına yanıt bulmak amacıyla, Anayasa'nın 98.ve İçtüzüğü'nün 104.ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını istiyoruz.

Saygılarımızla

Yakup KEPENEK
Ankara Milletvekili
Ve 22 Milletvekili

1. Yakup KEPENEK-Ankara
2. Vezir AKDEMİR-İzmir
3. Canan ARITMAN-İzmir
4. Muharrem KILIÇ-Malatya
5. Mehmet Nuri SAYGUN-Tekirdağ
6. Nurettin SÖZEN-Sivas
7. Nadir SARAÇ-Zonguldak
8. Bihlun TAMAYLIGİL-İstanbul
9. Mehmet Ziya YERGÖK-Adana
10. Ali Cumhur YAKA-Muğla
11. Ahmet ERSİN-İzmir
12. Kemal SAĞ-Adana
13. N.Gaye ERBATUR-Adana
14. Kemal DEMİREL-Bursa
15. Mehmet Mesut ÖZAKCAN-Aydın
16. Birgen KELEŞ-İstanbul
17. Ufuk ÖZKAN-Manisa
18. Mustafa GAZALCI-Denizli
19. İsmail DEĞERLİ-Ankara
20. Sedat PEKEL-Balıkesir
21. Mehmet U.NEŞŞAR-Denizli
22. Sedat UZUNBAY-İzmir
23. Osman COŞKUNOĞLU-Uşak

GEREKÇE

Enerji, ekonomik ve toplumsal yaşamın önemli sektörüdür. Enerji konusu niteliği gereği, kamu eliyle çözümü gerekli bir sorun sayılmıştır. Son yılların tüm özelleştirme ve özel girişimcili eğilimleri de enerjinin kamusal niteliğini değiştirmiyor. En azından planlanması ve piyasa yapısı olmak üzere, önemli yönleriyle enerji sektörü kamusal özelliğini koruyor.

Türkiye, özellikle son yıllarda, büyük enerji sorunları yaşamış bulunuyor. Doğalgaz dışalımından boru hatlarına, petrolden nükleer santrale dek enerjinin en önemli alt alanlarında, ekonomik ve teknik sorunlar yaşanıyor. Türkiye hükümetlerinin enerji sektörünü etkin yönettikleri söylenemez. Enerji sektöründe, AKP hükümeti döneminde kimi düzeltmeler yapılmak istenmesine karşın, yapısal bir bozukluk yaşanıyor.

Nükleer santral yapımı tam da bu bozuk yapının üzerine konulmak isteniyor.

Meclis'in ve kamuoyunun, nükleer santral yapımını, teknolojik, ekonomik, siyasal ve toplumsal boyutlarıyla bilmesi gerekiyor.

Ülkenin, diğer enerji kaynaklarını tam olarak kullanıp kullanmadığı; santral kurmadan da nükleer teknoloji alanında gelişme olanağının bulunup bulunmadığı; nükleer atık sorunu ve santrallerin kuruluş yerinin seçimi ve çevreye olası etkileri; diğer ülkelerin yeni nükleer santral yapımına nasıl baktıkları; özellikle hidrolik ve rüzgar enerjisinden yararlanmada ülkenin durumu; diğer teknolojik gelişmeler, örneğin hidrojen yakıtı, karşısında nükleer enerjinin konumunun ne olacağı; Türkiye'nin ağır dış borç yükü karşısında, her biri beş milyar dolara mal olacak olan nükleer santrallerin yüksek maliyeti ve olası getirisi; ülkenin TAEK gibi kurumları ve teknik personeli açısından böyle bir yatırım için ne ölçüde hazır olduğu; nükleer santrallerde kullanılacak ham maddenin hangi kanallardan sağlanacağı; nükleer santral ihalesinin ABD-AB-Rusya bağlamında bir siyasal boyutunun bulunup bulunmadığı ve benzeri konuların

Meclis tarafından araştırılması ve kamuoyunun bilgilendirilmesi, öncelikli olarak ele alınmalıdır.